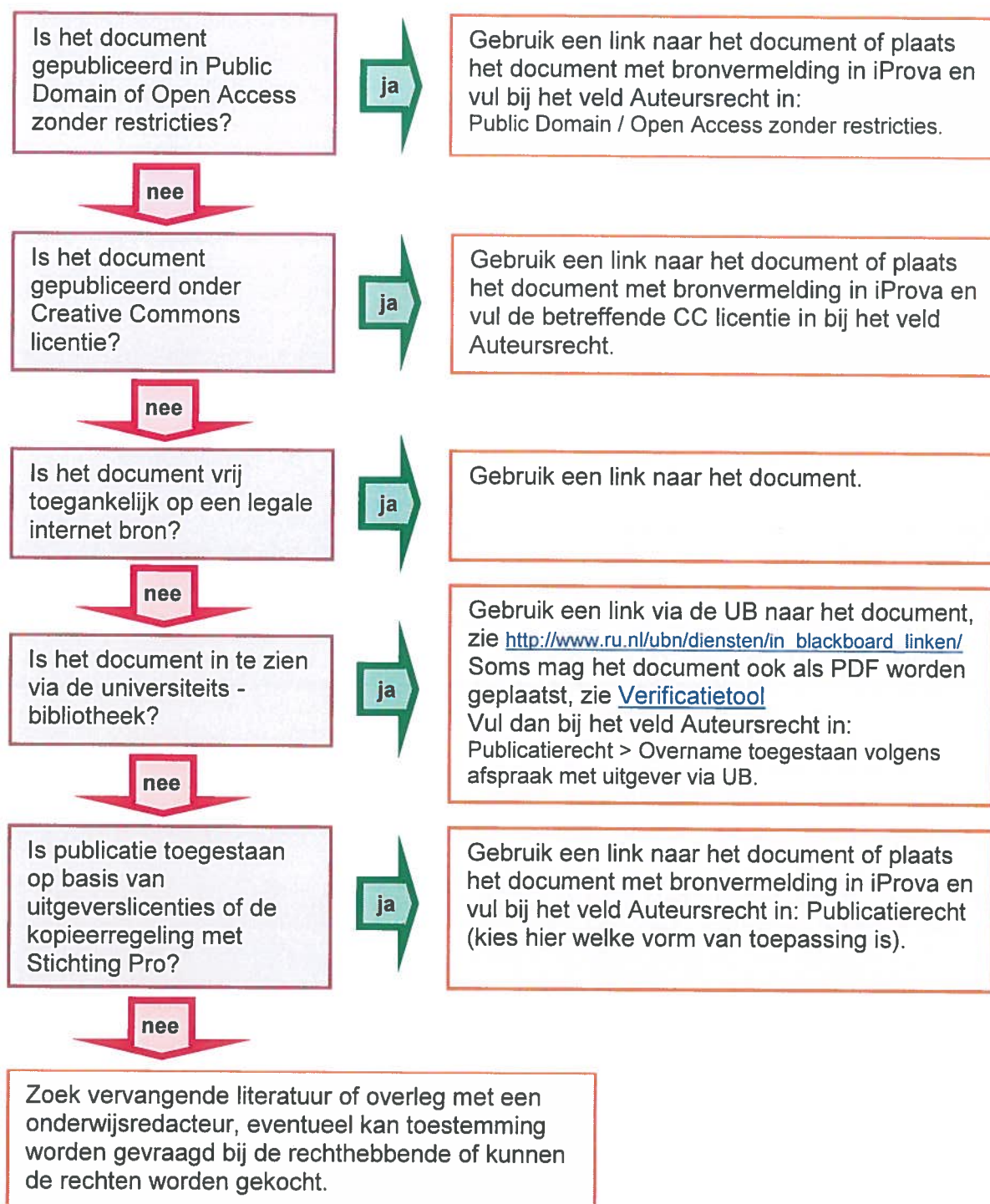

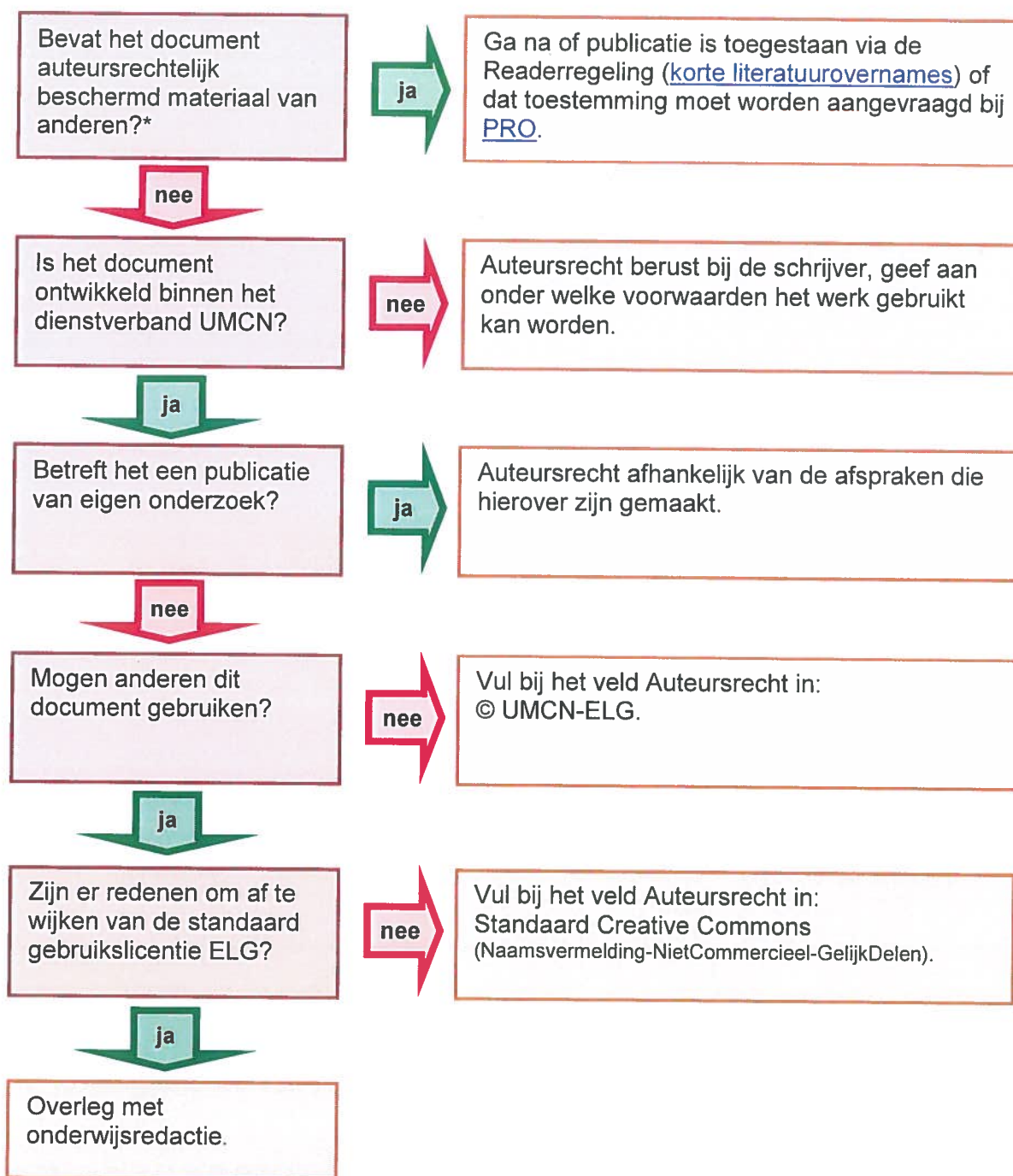
Handleiding Auteursrecht

1. [stroomdiagram publiceren documenten van anderen](#)
2. [stroomdiagram publiceren eigen werk](#)
3. [procedure / achtergronden](#)
4. [termen / definities / links](#)

1 publiceren documenten van anderen

2 publiceren eigen werk

* Onder auteursrechtelijk beschermd materiaal van anderen wordt verstaan: overname van (delen van) artikelen of boeken, illustraties en andere werken, waarvan niet is aangegeven dat gebruik, al dan niet onder voorwaarden, is toegestaan. Een uitzondering wordt gemaakt voor citaten.

Auteursrechten

Op alles wat origineel gemaakt is op gebied van wetenschap, letterkunde of kunst zit auteursrecht (copyright), ook als dit niet vermeld staat. De maker (auteur) beslist of- en hoe het werk gebruikt mag worden. Auteursrecht ontstaat vanzelf, je hoeft het niet aan te vragen of te registreren. De rechten blijven niet altijd bij de maker. Bij werk dat in dienstverband wordt gemaakt is de werkgever vaak de auteursrechthebbende. Bij publicaties worden de rechten vaak overgedragen aan een uitgever.

Een docent die iets wil gebruiken wat door een ander is gemaakt, dient rekening te houden met auteursrecht.

- In **presentaties** mag je alles gebruiken zonder toestemming. Denk aan afbeeldingen en filmpjes van internet. Het is wel de bedoeling dat je de bron vermeldt.
- **Publiceren** mag alleen met toestemming van de auteursrechthebbende. Onder publiceren wordt verstaan: elke manier van delen met anderen. Bijvoorbeeld (een deel van) een artikel opnemen in een reader of een uitdraai van je presentatie aan de cursisten meegeven of als pdf op een onderwijsbank plaatsen. Ook als je iets plaatst op een digitale leeromgeving die niet voor iedereen toegankelijk is (intranet, Blackboard), is er sprake van publiceren.

In de praktijk bij gebruik van publicaties van anderen in het onderwijs:

- Controleer of de publicatie gebruikt mag worden, en onder welke voorwaarden.
 - Is er een licentie aangegeven? Publicaties in het publieke domein¹ zijn vrij te gebruiken of onder bepaalde voorwaarden die staan beschreven in een licentie (bijvoorbeeld [Creative Commons](#)).
 - Kun je gebruik maken van de [Easy access regeling](#)? Nederlandse universiteiten betalen Stichting PRO voor het recht artikelen, afbeeldingen en passages uit boeken te gebruiken.²
- Kun je een link naar de publicatie op internet plaatsen? Je dient dan wel te controleren of de betreffende website het recht heeft op publicatie.
- Vraag zo nodig toestemming aan de auteursrechthebbende of regel de rechten via [Stichting Pro](#) (tegen betaling).

In de praktijk als je zelf iets maakt:

Hierop zit automatisch auteursrecht. Wil je dat anderen er gebruik van mogen maken, geef dan aan onder welke voorwaarden dit is toegestaan door er een 'open licentie' (zoals Creative Commons) aan te koppelen.

¹ Publiek domein omvat alle creatieve werken waarop geen auteursrecht meer rust of waar nooit auteursrecht op heeft gezeten, én werken die onder een licentie vallen waardoor zij voor een ieder te gebruiken zijn, overeenkomstig de licentievoorwaarden, én werken die voor het algemeen publiek toegankelijk zijn.

² Door de afkoopregeling zijn korte en middellange overnames toegestaan:

Korte overname: overname op papier of in digitale vorm uit auteursrechtelijk beschermde werken ter toelichting van het onderwijs van

- uit een boek: maximaal 10.000 woorden en niet meer dan een derde van het oorspronkelijke werk (gebaseerd op aantal pagina's);
- uit een tijdschrift: maximaal 8.000 woorden;
- afbeeldingen, grafieken, tabellen, schema's en soortgelijke werken: ten hoogste 25 uit dezelfde oorspronkelijke uitgave, en enkele werken van dezelfde maker.

Middellange overname: overname op papier of in digitale vorm uit auteursrechtelijk beschermde werken ter toelichting van het onderwijs die geen Korte overname is, van maximaal 50 pagina's en ten hoogste 25% van de inhoud van het boek of tijdschrift.

Lange overname: toestemming regelen via Stichting Pro.

Auteursrechten

Nog enkele tips:

- Het is niet netjes werk van anderen te gebruiken zonder toestemming. Bovendien staat op overtreding van het auteursrecht een flinke boete. Zorg daarom dat publicaties op je onderwijsbank gecontroleerd zijn op overtredingen van de auteurswet.
- Maak gebruik van afbeeldingen, artikelen en andere publicaties met een open licentie. Afbeeldingen kun je vinden op:
 - Google > Afbeeldingen > Tools > Gebruiksrechten > Gelabeld voor (niet-commercieel) hergebruik.
 - [Wikimedia Commons](https://commons.wikimedia.org/)

Meer weten?

<https://www.auteursrecht.nl/auteursrechtwijzer>

http://www.stichting-pro.nl/nl/FAQ_3

http://www.vsnu.nl/nl_NL/gf_readerregeling.html

Enkele vragen en antwoorden:

Citaat: "Auteursrecht ontstaat vanzelf, je hoeft het niet aan te vragen of te registreren".

Vraag: Ok, is het dan geregeld?

Antwoord: Klopt, maar als je wilt dat anderen het kunnen gebruiken moet je wel iets regelen. Verder wil dit zeggen dat er geen © bij hoeft te staan, je moet er altijd rekening mee houden als je materiaal van een ander gebruikt.

Citaat: "De rechten blijven niet altijd bij de maker".

Vraag: Wanneer niet en wanneer wel?

Antwoord: Niet als er andere afspraken zijn, zoals in dienstverband, of als je schriftelijk afstand doet van je rechten.

Citaat: "Bij werk dat in dienstverband wordt gemaakt is de werkgever vaak de auteursrecht-hebbende".

Vraag: Vaak, maar soms ook niet, kennelijk. In welke gevallen wel en niet?

Antwoord: In principe wel, maar soms worden er andere afspraken over gemaakt.

Citaat: "Bij publicaties worden de rechten vaak overgedragen aan een uitgever".

Vraag: Vaak, maar soms ook niet, kennelijk. In welke gevallen wel en niet?

Antwoord: Hangt af van het contract.

De hoofdregel onder de Auteurswet is dat de auteursrechten bij degene rust die het werk heeft gemaakt. Daarop bestaan echter een aantal uitzonderingen, zoals een schriftelijke overdracht van de auteursrechten (bijvoorbeeld in overeenkomsten die uitgevers hanteren voor auteurs) en het zogenaamde "werkgeversauteursrecht". Dit betekent dat als je in dienst van een ander iets hebt gemaakt dat de werkgever als maker van die werken wordt aangemerkt. Je kunt afwijken van deze regel door dit samen overeen te komen, bijvoorbeeld in het arbeidscontract of in een cao. Grijs gebied is bijvoorbeeld werk van een stagiair.

Je mag alles gebruiken van wat hier staat. We hebben dit in werktijd geschreven, dus de rechten liggen bij Radboudumc en bij UMCUtrecht. Het is echter beleid op onze afdelingen dat we dit soort dingen delen. In de regel gebruiken we hiervoor de 'Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel - Gelijk Delen' licentie.